

เอกสารประกอบการเรียน

เล่มที่
1

ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์
รายวิชาประวัติศาสตร์ 6 รหัสวิชา ส23104
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การสถาปนา กรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

นายฐาปกรณ์ รามเกียรติศักดิ์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ 6 รหัสวิชา ส 23104 หน่วยที่ 1 พัฒนาการของชาติไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เล่มที่ 1 การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ มีการรวบรวมเนื้อหาความรู้และได้นำเทคนิคการฝึกทักษะทางด้านการคิดในรูปแบบต่าง ๆ มาไว้ในส่วนของการทำแบบฝึกทักษะเพื่อเพิ่มทักษะการคิดให้แก่ผู้เรียน

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และนักเรียนที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและนักเรียนได้ใช้ในการศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสามารถฝึกทักษะการคิดเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไป

ฐาปกรณ์ งามเกียรติศักดิ์

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียน	ค
สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	1
การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี	4
กิจกรรมที่ 1.....	8
กิจกรรมที่ 2.....	9
แบบทดสอบหลังเรียน.....	10
บรรณานุกรม.....	13
ภาคผนวก	14
เฉลยกิจกรรมที่ 1.....	15
เฉลยกิจกรรมที่ 2.....	16
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน.....	17
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	19

เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้
ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยนักเรียนจะได้รับประโยชน์จากบทเรียน
ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วยการปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์
การเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าเมื่อเรียนจบแล้ว
นักเรียนจะได้รับความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องใดบ้าง

2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อทดสอบ
ว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่อง
ที่จะศึกษามากน้อยเพียงใดเรื่องใดบ้าง

3. ศึกษาเนื้อหาบทเรียนในเอกสารตามลำดับ
หากไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยให้ถามครูผู้สอน
หรือพลิกไปศึกษาเนื้อหาเดิมอีกครั้งหนึ่ง

4. ลงมือทำกิจกรรมและแบบทดสอบหลังเรียน
เพื่อวัดประเมินความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้ศึกษา

5. นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองโดยไม่เปิด
ดูเฉลยก่อนเรียนขณะที่ทำกิจกรรม และ
แบบทดสอบ

อ่านคำแนะนำเข้าใจแล้ว
ก็เริ่มศึกษากันเลยดีกว่า

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

สาระสำคัญ

ภายหลังสิ้นสุดสมัยธนบุรีใน พ.ศ. 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีและทรงเลือกพื้นที่บริเวณด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่ตั้งกรุงเทพมหานครราชธานีแห่งใหม่ เพราะมีความเหมาะสมทางยุทธศาสตร์และสามารถขยายตัวเมืองได้กว้างขวาง

จุดประสงค์การเรียนรู้ตัวชี้วัด

1. วิเคราะห์เหตุผลในการย้ายราชธานีได้
2. สรุปลักษณะทั่วไปของราชธานีแห่งใหม่ได้

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ราชวงศ์จักรี ได้สถาปนาขึ้นเมื่อใด

ก. 1 เมษายน พ.ศ. 2325	ข. 6 เมษายน พ.ศ. 2325
ค. 13 เมษายน พ.ศ. 2325	ง. 14 เมษายน พ.ศ. 2325

2. บุคคลใดที่ถือว่าเป็นที่ยอมรับนับถือของคนส่วนใหญ่ ในช่วงเกิดการจลาจลปลายสมัยธนบุรีมากที่สุด

ก. กรมขุนอินทรพิทักษ์	ข. เจ้าพระยาสุรสีห์
ค. กรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์	ง. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

3. พระราชวังเดิมของกรุงธนบุรี มีพื้นที่คับแคบไม่สามารถขยายได้อีก เพราะเหตุใด

ก. มีแม่น้ำและคลองล้อมรอบ	ข. พื้นที่ด้านหน้าติดแม่น้ำ
ค. มีวัดขนาบทั้งสองด้าน	ง. พื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบต่ำ

3. เหตุผลสำคัญที่สุด ที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงตัดสินใจ พระทัยย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังกรุงรัตนโกสินทร์

ก. มีความเจริญเป็นแหล่งชุมนุมโบราณมาก่อน
ข. ความเหมาะสมในด้านขนาดพื้นที่และทำเลที่ตั้ง
ค. อยู่ใกล้ทะเลติดต่อค้าขายได้สะดวก
ง. ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาประวัติศาสตร์ 6 (ส32104) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ..... ชั้น เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

ในปลายสมัยธนบุรี สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้ยกทัพไปปราบเมืองเขมร ขณะกำลังทำสงครามอยู่นั้น ได้เกิดการจลาจลที่กรุงธนบุรี จึงได้ยกทัพกลับเพื่อทรงมาระงับเหตุ และพิจารณาวินิจฉัยเหตุการณ์บ้านเมือง ทรงเห็นว่าพระเจ้าตากสินได้มีพระสติฟั่นเฟือนถึงขั้นโอบยตีพระภิกษุสงฆ์ไม่ทรงอยู่ในทศพิธราชธรรม ขุนนางและประชาชนเดือดร้อนไปทั่ว จึงรับสั่งให้เอาตัวไปประหารชีวิต ต่อมาบรรดาขุนนางข้าราชการ และประชาชนทั้งหลาย จึงพร้อมกันทูลอัญเชิญขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ ในวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 ทรงพระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราชรามาธิบดี”

(ในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงถวายพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และในสมัยรัชกาลที่ 9 ได้ถวายพระราชสมัญญาต่อท้ายว่า “มหाराช”) ทรงประกาศสถาปนาราชวงศ์จักรี แต่งตั้งประยูรญาติขึ้นเป็นพระบรม-วงศานุวงศ์ **มีการสถาปนาตำแหน่งสำคัญขึ้น 2 ตำแหน่ง** คือ

1. กรมพระราชวังบวรสถานมงคล (วังหน้า) โดยโปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท (เจ้าพระยาสุรสีห์-น้องชาย) เข้าดำรงตำแหน่งเป็นคนแรก
2. กรมพระราชวังบวรสถานพิมุข (วังหลัง) โดยโปรดให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ (พระยาสุรียอภัย-หลาน) เข้าดำรงตำแหน่งเป็นคนแรก

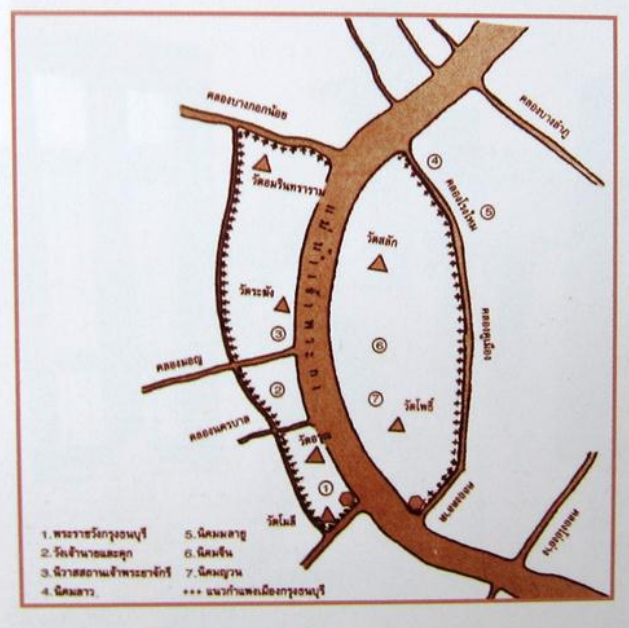
ภาพที่ 1.1 พระบรมราชานุสาวรีย์
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ที่มา: http://board.kobalnews.com/view.php?category=&wb_id=10032

เกร็ดความรู้

นามของพระบรมราชวงศ์จักรีมีที่มาจากบรรดาศักดิ์ของพระบาทสมเด็จพระยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงดำรงตำแหน่งสมุหนายกในสมัยธนบุรี คือ เจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์

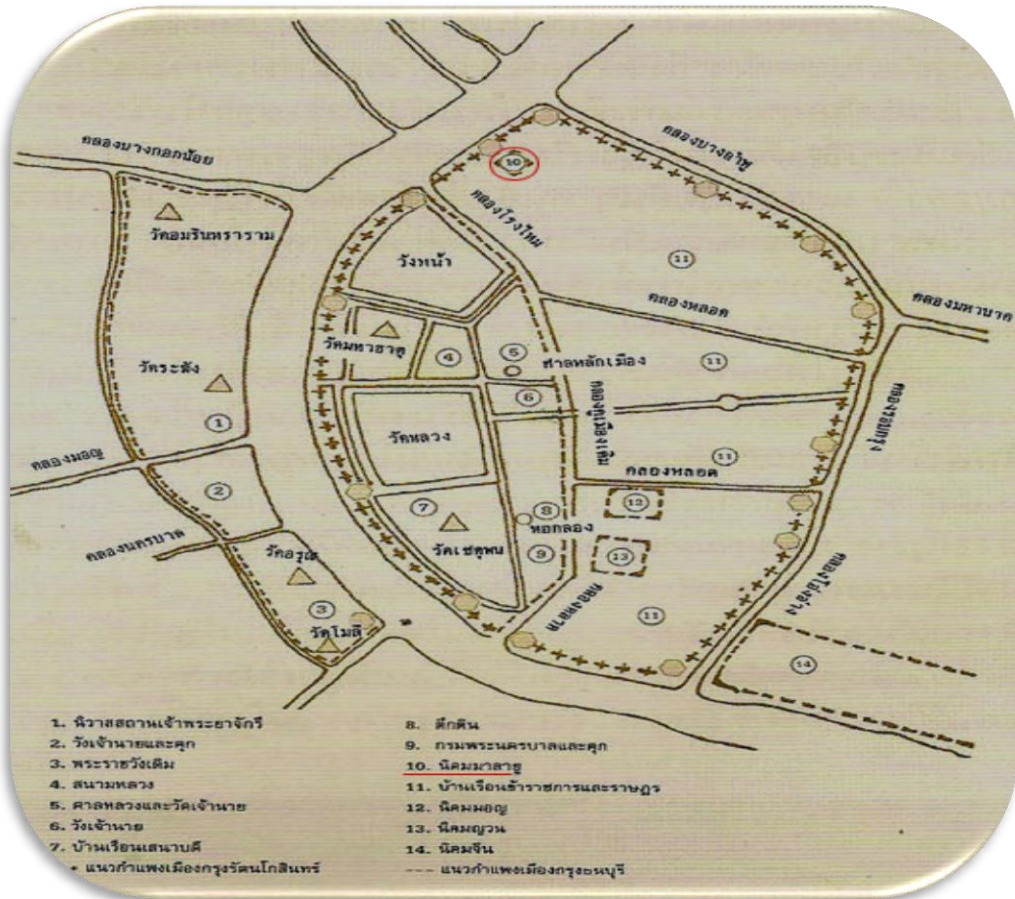
ในระยะแรกพระองค์ประทับในพระราชวังเดิมเป็นการชั่วคราว หลังจากนั้นจึงได้ทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีข้ามไปอยู่ปากฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา อันเป็นที่ตั้งของพระบรมมหาราชวังในปัจจุบัน สาเหตุเพราะ

1. พระราชวังเดิมคับแคบ มีวัดชนาอยู่ 2 ด้าน ได้แก่ วัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม) และวัดท้ายตลาด (วัดโมฬีโลกยาราม) ไม่สามารถขยายเขตพระราชวังให้กว้างขวางออกไปได้
2. ที่ตั้งของกรุงธนบุรี อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นท้องคั่งของแม่น้ำ **ถูกน้ำกัดเซาะตลิ่งพัง**หลายอยู่ตลอดเวลา จึงไม่เหมาะสมแก่การก่อสร้างถาวรวัตถุต่างๆ
3. กรุงธนบุรี**ไม่เหมาะแก่ยุทธศาสตร์** เพราะ มีแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลาง เปรียบเสมือนเป็นเมืองอกแตก ทำให้ข้าศึกตีใจกลางเมืองได้ง่าย
4. ราชธานีใหม่ที่บางกอก (ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา) สามารถขยายออกไปได้กว้างขวาง เพราะ**เป็นที่ท้องทุ่งโล่ง** มีบ้านพระยาราชเศรษฐีและชาวจีนอาศัยอยู่อย่างเบาบาง สามารถขยายเมืองออกไปได้เรื่อยๆ ในอนาคต ดังนั้นจึงโปรดให้พระยาราชเศรษฐีและชาวจีนไปตั้งบ้านเรือนใหม่บริเวณวัดสามปลื้มลงไปจนถึงลำเพ็ญ พร้อมชดเชยค่าเสียหายให้

ภาพที่ 1.2 แผนที่อาณาเขตสมัยกรุงธนบุรีทั้งฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นที่ตั้งพระราชวังกรุงธนบุรี และการขยายเมืองฝั่งตะวันออกซึ่งกำหนดจุดชุมชนของชนชาติต่างๆ เช่น ลาว, มลายู, จีน, ญวน ที่เข้ามาตั้งรกราก
ที่มา: <http://mblog.manager.co.th/varitlim/page/3/>

ลักษณะของราชธานีใหม่

ภาพที่ 1.3 แผนผังแสดงแนวคลองและกำแพงเมืองของกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา: กรมศิลปากร, 2524, หน้า 100-101

การสร้างราชธานีใหม่ ได้ยึดแบบอย่างของกรุงศรีอยุธยา กำหนดพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. บริเวณพระบรมมหาราชวัง ซึ่งประกอบด้วย วังหลวง วังหน้า วัดในพระบรมมหาราชวัง (วัดพระศรีรัตนศาสดาราม) ท้องพระเมรุ (ท้องสนามหลวง) และสถานที่สำคัญอื่นๆ มีอาณาบริเวณตั้งแต่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจนถึงคูเมืองเดิมสมัยธนบุรี (คลองหลอด ปัจจุบัน)
2. บริเวณที่อยู่อาศัยภายในกำแพงเมือง เริ่มตั้งแต่คูเมืองเดิมไปทางทิศตะวันออกจนจดคูเมืองที่ขุดใหม่ หรือคลองรอบกรุง ประกอบด้วย คลองบางลำพู และคลองโอ่งอ่าง และเพื่อความสะดวกในการคมนาคม โปรดให้ขุดคลองสองคลอง คือ คลองหลอด1 และคลองหลอด2 เชื่อมคูเมืองเก่ากับคูเมืองใหม่ ตามแนวคลองรอบกรุงนี้ทรงสร้างกำแพงเมือง ประตูเมือง และป้อมปราการขึ้นโดยรอบ

3. **บริเวณที่อยู่อาศัยนอกกำแพงเมือง** มีบ้านเรือนประชาชนอาศัยอยู่กระจายออกไป มีคลองที่สำคัญที่โปรดให้ขุดขึ้น คือ คลองมหานาค ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ในครัวเรือนประเภทต่างๆ เช่น บ้านบาตร บ้านพานถม บ้านหม้อ บ้านดอกไม้ไฟ เป็นต้น **การสร้างพระบรมมหาราชวัง**

ภาพที่ 1.4 แบบจำลอง

พระบรมมหาราชวัง

ที่มา: <http://phranakornbkk.weebly.com/rattanakosin->

พระราชวังที่สร้างขึ้นใหม่ นั้น ได้กระทำกันเป็นการใหญ่โตมโหฬารมาก มีการระดมเกณฑ์ไพร่หลวง ไพร่สม ชาวมอญ และชาวลาว มีการรื้อบ่อนวิชัยเขนทร์และกำแพงเมืองธนบุรีข้ามปากตะวันออกเสียเพื่อขยายพระนครให้กว้างออกไป และโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระมหาปราสาทและหมู่พระที่นั่ง เช่น พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ไชยสุริยพิมาน พระที่นั่งไพศาลทักษิณ และพระที่นั่งอินทราภิเษกมหาปราสาท ต่อมาเกิดไฟไหม้จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระมหาปราสาทขึ้นใหม่ในที่เดิม นามว่า “พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท”

ภาพที่ 1.5 พระที่นั่งดุสิตาภิรมย์

พระบรมมหาราชวัง

ที่มา : http://www.lib.su.ac.th/rattanakosin_web

นอกจากนี้ ยังโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม หรือวัดพระแก้ว ในเขตพระราชวัง เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมหาธรรมราชา ซึ่งอัญเชิญมาจากเวียงจันทน์ เมื่อคราวที่ไปทำสงครามกับลาวในสมัยธนบุรี

การสร้างพระนครนี้ใช้เวลา 3 ปี จึงสำเร็จ หลังจากนั้นได้จัดพระราชพิธีสมโภชเฉลิมฉลองเป็นเวลา 3 วัน และพระราชทานนามพระนครใหม่ว่า

“กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพ นพรัตนราชธานี บุรีรมย์อุดมราชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์”

ต่อมารัชกาลที่ 4 ได้ทรงเปลี่ยน บวรรัตนโกสินทร์ เป็น อมรรัตนโกสินทร์ สืบมาจนปัจจุบัน

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสรุปข้อความลงในกรอบที่กำหนดให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ผู้สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ คือ.....

เหตุผลที่ไม่ใช้กรุงธนบุรีเป็น
ราชธานีต่อไป คือ

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

.....

เหตุผลที่เลือกกรุงเทพมหานครเป็น
ราชธานี เพราะ

(1).....

.....

(2).....

.....

(3).....

.....

กิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมายผิด (✕) หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งแก้ไขข้อความนั้นให้ถูกต้อง

-1. เมื่อแรกสถาปนาราชธานีแห่งใหม่ มีสร้อยนามพระนครว่า “อมรรัตนโกสินทร์”
.....
-2. การสร้างกรุงเทพมหานครสร้างขึ้นโดยเลียนแบบราชธานีในสมัยกรุงศรีอยุธยา
.....
-3. ลักษณะราชธานีใหม่แบ่งออกเป็น 1) บริเวณพระบรมราชวัง 2) ภายในกำแพงเมือง
3) นอกกำแพงเมือง
.....
-4. “พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราชรามาธิบดี” เป็นพระนามเดิมของพระเจ้าตากสิน
.....
-5. รัชกาลที่ 1 โปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ดำรงตำแหน่งวังหลังเป็นคนแรก
.....
-6. ตำแหน่งวังหลัง หมายถึง ตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข
.....
-7. วัดพระศรีรัตนศาสดารามเป็นวัดที่สร้างขึ้นในเขตพระบรมมหาราชวัง และไม่มีพระสงฆ์
จำพรรษา
.....
-8. วังหลวง วังหน้า และทุ่งพระเมรุ อยู่ในภายในกำแพงเมือง
.....
-9. ทุ่งพระเมรุ หรือ ท้องสนามหลวง เป็นสถานที่ใช้สำหรับพระราชทานเพลิงศพ
พระมหากษัตริย์ และเจ้านายชั้นสูง
.....
-10. พระที่นั่งอินทราภิเษกมหาปราสาท เป็นปราสาทองค์แรกในพระบรมมหาราชวังและยังคงมี
อยู่ในปัจจุบัน

6. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการสร้างกรุงรัตนโกสินทร์อย่างไร
- ก. ให้แตกต่างจากกรุงศรีอยุธยา ข. ให้คล้ายกับกรุงธนบุรี
ค. ให้คล้ายกับสุโขทัย ง. ให้เหมือนกรุงศรีอยุธยา
7. ราชวงศ์จักรี ได้สถาปนาขึ้นเมื่อใด
- ก. 1 เมษายน พ.ศ. 2325 ข. 6 เมษายน พ.ศ. 2325
ค. 14 เมษายน พ.ศ. 2325 ง. 13 เมษายน พ.ศ. 2325
8. บริเวณที่ตั้งเมืองหลวงสมัยรัตนโกสินทร์ มีลักษณะอย่างไร
- ก. เป็นคຸ້ນน้ำ ข. เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง
ค. เป็นที่รวมของแม่น้ำ ง. เป็นพื้นที่ราบและกว้างขวาง
9. คลองที่ขุดใหม่เมื่อแรกเริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยรัชกาลที่ 1 ที่เรียกว่า “คลองรอบกรุง” หมายถึงคลองใด
- ก. คลองภาษีเจริญ ข. คลองผดุงกรุงเกษม
ค. คลองโอ่งอ่าง ง. คลองมหานาค
10. การสร้างเมืองหลวงที่ต้องคำนึงถึงทางยุทธศาสตร์ แสดงว่าสภาพบ้านเมืองระหว่างสร้างกรุงเทพฯเป็นอย่างไร
- ก. ไทยรบแพ้พม่าหลายครั้ง ข. ไทยมีศัตรูล้อมรอบทุกด้าน
ค. ชาตินะวันตกกำลังล่าอาณานิคม ง. เมืองไทยอยู่ท่ามกลางศึกสงคราม

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาประวัติศาสตร์ 6 (ส32104) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ..... ชั้น เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ทำเสร็จแล้ว
ไปตรวจความก้าวหน้า
กันนะครับ

เจ้าปกรณัม

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

5. ราชวงศ์จักรี ได้สถาปนาขึ้นเมื่อใด

ข. 1 เมษายน พ.ศ. 2325

ข. 6 เมษายน พ.ศ. 2325

ค. 1 เมษายน พ.ศ. 2325

ง. 13 เมษายน พ.ศ. 2325

6. บุคคลใดที่ถือว่าเป็นที่ยอมรับนับถือของคนส่วนใหญ่ ในช่วงเกิดการจลาจลลาย
สมัยธนบุรีมากที่สุด

ก. กรมขุนอินทรพิทักษ์

ข. เจ้าพระยาสุรสีห์

ค. กรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์

ง. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

7. พระราชวังเดิมของกรุงธนบุรี มีพื้นที่คับแคบไม่สามารถขยายได้อีก เพราะเหตุใด

ก. มีแม่น้ำและคลองล้อมรอบ

ข. พื้นที่ด้านหน้าติดแม่น้ำ

ค. มีวัดขวางทั้งสองด้าน

ง. พื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบต่ำ

8. เหตุผลสำคัญที่สุด ที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงตัดสิน
พระทัยย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังกรุงรัตนโกสินทร์

ก. มีความเจริญเป็นแหล่งชุมนุมโบราณมาก่อน

ข. ความเหมาะสมในด้านขนาดพื้นที่และทำเลที่ตั้ง

ค. อยู่ใกล้ทะเลติดต่อค้าขายได้สะดวก

ง. ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

9. การสร้างเมืองหลวงที่ต้องคำนึงถึงทางยุทธศาสตร์ แสดงว่าสภาพบ้านเมืองระหว่างสร้างกรุงเทพฯเป็นอย่างไร
- ก. ไทยรบแพ้พม่าหลายครั้ง ข. ไทยมีศัตรูล้อมรอบทุกด้าน
ค. ชาตินะวันตกกำลังล่าอาณานิคม **ง. เมืองไทยอยู่ท่ามกลางศึกสงคราม**
6. บริเวณที่ตั้งพระราชวังใหม่สมัยรัตนโกสินทร์เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติใด
- ก. ชาวจีน** ข. ชาวมอญ
ค. ชาวลาว ง. ชาวเขมร
7. บริเวณที่ตั้งเมืองหลวงสมัยรัตนโกสินทร์ มีลักษณะอย่างไร
- ก. เป็นคຸ່ງน้ำ ข. เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง
ค. เป็นที่รวมของแม่น้ำ **ง. เป็นพื้นที่ราบและกว้างขวาง**
8. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการสร้างกรุงรัตนโกสินทร์อย่างไร
- ก. ให้คล้ายกับสุโขทัย ข. ให้คล้ายกับกรุงธนบุรี
ค. ให้เหมือนกรุงศรีอยุธยา ง. ให้แตกต่างจากกรุงศรีอยุธยา
9. จุดอ่อนทางด้านยุทธศาสตร์ที่ทำให้กรุงธนบุรี ไม่เหมาะสมที่จะเป็นราชธานีของไทยอีกต่อไป คือข้อใด
- ก. มีแม่น้ำผ่ากลางเมือง** ข. มีป้อมปราการขนาดเล็ก
ค. พม่ารู้เส้นทางเข้าออกได้ดี ง. อยู่ใกล้ทะเลอาจถูกโจมตีได้ง่าย
10. คลองที่ขุดใหม่เมื่อแรกเริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยรัชกาลที่ 1 ที่เรียกว่า “คลองรอบกรุง” หมายถึงคลองใด
- ก. คลองภาษีเจริญ ข. คลองผดุงกรุงเกษม
ค. คลองโอ่งอ่าง ง. คลองมหานาค

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสรุปข้อความลงในกรอบที่กำหนดให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ผู้สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

เหตุผลที่ไม่ใช้กรุงธนบุรีเป็น
ราชธานีต่อไป คือ

- (1) พระราชวังเดิมคับแคบ
- (2) ไม่เหมาะกับยุทธศาสตร์ เพราะแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลาง เป็นเสมือนเมืองอกแตก
- (3) ตั้งอยู่บนท้องคุ้งของแม่น้ำ เจ้าพระยาจึงถูกกัดเซาะตลิ่งพัง ตลอดเวลา

เหตุผลที่เลือกกรุงเทพมหานครเป็นราชธานี
เพราะ

- (1) สามารถขยายออกไปได้อย่างกว้าง เพราะเป็นที่ท้องทุ่งโล่ง
- (2) มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก
- (3) สามารถป้องกันข้าศึกได้ดีกว่า เพราะไม่เป็นพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะจากน้ำ

เฉลยกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมายผิด (✗) หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งแก้ไขข้อความนั้นให้ถูกต้อง

- ✗ 1. เมื่อแรกสถาปนาราชธานีแห่งใหม่ มีสร้อยนามพระนครว่า “อมรรัตนโกสินทร์”
เมื่อแรกสถาปนาราชธานีแห่งใหม่ มีสร้อยนามพระนครว่า “บวรรัตนโกสินทร์”
- ✓ 2. การสร้างกรุงเทพมหานครสร้างขึ้นโดยเลียนแบบราชธานีในสมัยกรุงศรีอยุธยา
.....
- ✓ 3. ลักษณะราชธานีใหม่แบ่งออกเป็น 1) บริเวณพระบรมราชวัง 2) ภายในกำแพงเมือง
3) นอกกำแพงเมือง
.....
- ✗ 4. “พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราชรามาธิบดี” เป็นพระนามเดิมของพระเจ้าตากสิน
“พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราชรามาธิบดี” เป็นพระนามของรัชกาลที่ 1 เมื่อได้รับ
อัญเชิญเป็นพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี
- ✗ 5. รัชกาลที่ 1 โปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ดำรงตำแหน่งวังหลังเป็นคนแรก
รัชกาลที่ 1 โปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ดำรงตำแหน่งวังหน้าเป็นคนแรก
- ✓ 6. ตำแหน่งวังหลัง หมายถึง ตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข
.....
- ✓ 7. วัดพระศรีรัตนศาสดารามเป็นวัดที่สร้างขึ้นในเขตพระบรมมหาราชวัง และไม่มีพระสงฆ์
จำพรรษา
.....
- ✗ 8. วังหลวง วังหน้า และทุ่งพระเมรุ อยู่ในภายในกำแพงเมือง
วังหลวง วังหน้า และทุ่งพระเมรุ อยู่ในพระบรมมหาราชวัง
- ✓ 9. ทุ่งพระเมรุ หรือ ท้องสนามหลวง เป็นสถานที่ใช้สำหรับพระราชทานเพลิงศพ
พระมหากษัตริย์ และเจ้านายชั้นสูง
.....
- ✗ 10. พระที่นั่งอินทราภิเษกมหาปราสาท เป็นปราสาทองค์แรกในพระบรมมหาราชวังและยังคง
มีอยู่ในปัจจุบัน
พระที่นั่งอินทราภิเษกมหาปราสาท เป็นปราสาทองค์แรกในพระบรมมหาราชวังและ
ไม่มีในปัจจุบัน เพราะถูกไฟไหม้ไป โดยสร้างพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทแทน

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. บริเวณที่ตั้งพระราชวังใหม่สมัยรัตนโกสินทร์เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติใด
ก. ชาวจีน
ข. ชาวมอญ
ค. ชาวลาว
ง. ชาวเขมร
2. พระราชวังเดิมของกรุงธนบุรี มีพื้นที่คับแคบไม่สามารถขยายได้อีก เพราะเหตุใด
ก. มีแม่น้ำและคลองล้อมรอบ
ข. พื้นที่ด้านหน้าติดแม่น้ำ
ค. มีวัดขวางกั้นทั้งสองด้าน
ง. พื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบต่ำ
3. จุดอ่อนทางด้านยุทธศาสตร์ที่ทำให้กรุงธนบุรี ไม่เหมาะสมที่จะเป็นราชธานีของไทยอีกต่อไปคือข้อใด
ก. มีแม่น้ำผ่ากลางเมือง
ข. มีป้อมปราการขนาดเล็ก
ค. พม่ารู้เส้นทางเข้าออกได้ดี
ง. อยู่ใกล้ทะเลอาจถูกโจมตีได้ง่าย
4. บุคคลใดที่ถือว่าเป็นที่ยอมรับนับถือของคนส่วนใหญ่ ในช่วงเกิดการจลาจลปลายสมัยธนบุรีมากที่สุด
ก. กรมขุนอินทรพิทักษ์
ข. เจ้าพระยาสุรสีห์
ค. กรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์
ง. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก
5. เหตุผลสำคัญที่สุด ที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงตัดสินใจพระทัยย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังกรุงรัตนโกสินทร์
ก. มีความเจริญเป็นแหล่งชุมนุมโบราณมาก่อน
ข. ความเหมาะสมในด้านขนาดพื้นที่และทำเลที่ตั้ง
ค. อยู่ใกล้ทะเลติดต่อค้าขายได้สะดวก
ง. ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

6. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการสร้างกรุงรัตนโกสินทร์อย่างไร

ก. ให้แตกต่างจากกรุงศรีอยุธยา

ข. ให้คล้ายกับกรุงธนบุรี

ค. ให้คล้ายกับสุโขทัย

ง. ให้เหมือนกรุงศรีอยุธยา

7. ราชวงศ์จักรี ได้สถาปนาขึ้นเมื่อใด

ก. 1 เมษายน พ.ศ. 2325

ข. 6 เมษายน พ.ศ. 2325

ค. 1 เมษายน พ.ศ. 2325

ง. 13 เมษายน พ.ศ. 2325

8. บริเวณที่ตั้งเมืองหลวงสมัยรัตนโกสินทร์ มีลักษณะอย่างไร

ก. เป็นคิ้งน้ำ

ข. เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง

ค. เป็นที่รวมของแม่น้ำ

ง. เป็นพื้นที่ราบและกว้างขวาง

9. คลองที่ขุดใหม่เมื่อแรกเริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยรัชกาลที่ 1 ที่เรียกว่า “คลองรอบกรุง” หมายถึงคลองใด

ก. คลองภาษีเจริญ

ข. คลองผดุงกรุงเกษม

ค. คลองโอ่งอ่าง

ง. คลองมหานาค

10. การสร้างเมืองหลวงที่ต้องคำนึงถึงทางยุทธศาสตร์ แสดงว่าสภาพบ้านเมืองระหว่างสร้าง กรุงเทพฯเป็นอย่างไร

ก. ไทยรบแพ้พม่าหลายครั้ง

ข. ไทยมีศัตรูล้อมรอบทุกด้าน

ค. ขาดิตะวันตกกำลังล่าอาณานิคม

ง. เมืองไทยอยู่ท่ามกลางศึกสงคราม

ประวัติ

ชื่อ ชื่อสกุล

นายฐาปกรณ์ รามเกียรติ์ศักดิ์

วัน เดือน ปีเกิด

21 กรกฎาคม 2528

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 ศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาเอกประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2552 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2556 ศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2558 ศีษศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกนวัตกรรมการหลักสูตรและ
การจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ

ประวัติการทำงาน

12 ตุลาคม 2553 ครูผู้ช่วย

13 ตุลาคม 2555 ครู โรงเรียนปากช่อง

15 มีนาคม 2559 ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
โรงเรียนปากช่อง

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนปากช่อง
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
โทร 044 - 313588 มือถือ 087-5519879
Krukorat2560@gmail.com